

Det gør de kun, fordi man på arrogant vis lader en hel flok slaver stå omkring sig, når man spiser. Herren æder mere, end han kan klare, og med sit umådeholdne begær propper han sin mave, der er stopfuld og ikke længere virker. Han har større besvær med at få alt ud end med at få det ind.

3. Men de stakkels slaver må ikke engang åbne munden for at sige noget. Enhver mumlen bremses med en lussing, og selv ikke ufrivillige lyde som hoste, nysen og hikke er undtaget fra pisk. Bliver stilheden brudt af den mindste lyd, falder der en stor straf. Hele natten står de dér, sultende og stumme.

4. Konsekvensen er, at de, der ikke har lov til at tiltale deres herre, bagtaler ham. Men de, som havde lov til at tale sammen, også med deres herre, og som ikke havde mundkurv på, var villige til at lægge hovedet på blokken og sætte livet ind for ham. De talte i selskaber, men tav under tortur.

5. Der er det samme hovmod i den velkendte talemåde, at man har lige så mange fjender, som man har slaver. De er ikke vores fjender, men vi gør dem til det.

Opgaver:

- 1) Hvorfor er der nogle slaveejere, der ikke vil spise sammen med deres slaver ifølge Seneca?
- 2) Hvordan straffes slaver, der taler under middagen?
- 3) Hvorfor er det ifølge Seneca en god idé at lade slaverne tale frit med deres herre?
- 4) Hvordan passer Senecas holdninger i teksten til den stoiske filosofi generelt (kig evt. i introduktionen til stoisk filosofi, som vi arbejdede med i begyndelsen af forløbet).

Seneca fortsætter i kapitel 10 med en formaning om at huske på, at slaver først og fremmest er mennesker, og at ethvert menneske pludselig kan risikere at blive gjort til slave.

X. Vis tu cogitare istum, quem servum tuum vocas, ex isdem seminibus ortum, eodem frui caelo, aequae spirare, aequae vivere, aequae mori!

Tam tu illum videre ingenuum potes, quam ille te servum.

Gloser

vis, (du) vil, skal se [76]

istum, ham, den, se [62b]

quem, se [58]

voco vocavi vocatum 1., kalder

is-dem ea-dem i-dem dem. pron., den samme. Første del af pronominet bøjes som 'is', se [62a]

semen seminis n3, frø, sæd

orior ortus sum 4. dep., vokser, er født. 'ortum' = 'ortum esse' (perfektum infinitiv).

fruor fructus sum 3. dep., føler glæde ved (+abl.). 'frui' er præsens infinitiv.

aeque adv. i samme grad

spiro spiravi spiratum 1.,

vivo vixi victum 3.,

morior mortus sum 4. dep., dør

tam... quam... lige så godt... som...

illum, se [62b]

video vidi visum 2., ser, anser for at være

ingenuus adj. 1/2, fribåren, dvs. født af frie forældre

potes, se [75]

ille, se [62b]

Fornemme romere ligger til bords ved en noget løssluppen fest. Vægmaleri fra Pompeji, 1. årh. e.Kr.